

ALİ ASLAN

Post-liberal dönemde AK Parti nasıl bir siyaset izlemeli?

1 970'ler Batı dünyasında liberal siyasetin canlanışına şahitlik etti. Liberal canlanış devlet ve toplum karşısında sermayenin güçlenmesi demektir. 1980'lerin hemen başında ABD ve İngiltere başta olmak üzere Batı dünyasında neo-liberalizmde temellenen "yeni sağ" siyaset hakim hale geldi. İktisat ağırlıklı modern liberalizmle eş zamanlı olarak sivil ve siyasi özgürlükleri merkeze alan klasik liberalizm de bir canlanış içerisine girdi. Ağırlık noktaları birbirinden farklı olmasına rağmen –ilki iktisat, ikincisi etik– her iki liberalizm türü de bireyci, sivil toplumcu ve çoğulcu bir siyaseti önermekteydi.

Türk siyaseti de Batı'da yaşanan bu gelişmelerden önemli ölçüde etkilendi. 1980'lerde Türkiye Turgut Özal liderliğinde hem iktisadi hem de sivil ve siyasi özgürlükleri merkeze alan liberal siyasetin hakimiyeti altına girdi. Bu gelişme Türkiye'de siyasetin yapı taşlarını yerinden etti. Çünkü bu, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e miras kalan devlet merkezli siyasi yapıların yerini sermaye merkezli yapılara bırakması demektir. Bu dönemde ayrıca toplumsal güçler de devreye girdi. 1994 yerel seçimlerini toplumsal çevreden gelen Refah Partisi'nin kazanması işleri daha da karmaşık hale getirdi. Devlet, sermaye ve toplum güçleri arasında çetin bir mücadele başladı. **1990'lardan 2010'a uzanan dönem devlete yerleşik bürokratik güçlerin bu yapısal değişime mukavemetine şahitlik etti.**

[AK Parti](#) bu siyasi ve entelektüel ortamda doğdu. Toplumsal çevrenin temsilcisi konumundaki AK Parti büyük sermaye ve liberal aydınlarla ittifaka girdi. Sonuçta toplum ve sermaye, devlete yerleşik bürokratik oligarşiyi alt etmeyi başardı. Toplumcu bir siyaset öngören AK Parti için kritik öneme sahip olan milli irade ve milletin taleplerinin belirleyici olmasıydı. Sermayenin siyasetini yapan güçler için ise esas olan bireycilik ve (küresel) piyasanın çıkarlarının merkeze alınmasıydı. Ortak düşman bertaraf edilince ortaklık da büyük ölçüde bozuldu.

AK Parti'nin başarısı

2010 sonrası dönemde AK Parti'nin ortaya koyduğu milli irade siyasetine karşı bürokratik ve sermaye güçlerinin ortak mücadelesi başladı. Gezi Parkı Şiddet Eylemleri, [PKK](#) ayaklanması ve FETÖ darbe girişimleri bu döneme damgasını vurdu. Siyaset dışı müdahalelerle dışarıdan kuşatılan AK Parti içeriden de çoğulcu siyasetin baskısını üzerinde hissetti. 15 Temmuz'la (2016) bu mücadele zirve noktasına ulaştı. Başarısız darbe girişiminin ardından yeni bir dönem başladı. **Bu dönemin en belirgin özelliği milli irade siyasetinin hegemonik hale gelmesiydi.** Hem devletçi-elitist hem de çoğulcu siyaset güden partiler – başta [CHP](#) olmak üzere– milli iradenin ve yerli-millî siyasi duruşun gerçek temsilcisi olduklarını iddia etmeye başladılar. Oysa bundan daha birkaç yıl öncesine kadar CHP ve arkasındaki literati milleti açıkça

aşağı gören bir siyaset takip etmekteydi. Ayrıca taktik olarak çoğulcu bir siyaseti de kullanmaktan kaçınmıyorlardı.

Böylece Türkiye'de hem devletçi-Kemalist hem de sermayeci-liberal dönem kapanmış oldu. **Başta CHP olmak üzere Türkiye'nin geleneksel partilerinin yaşamış olduğu bu toplumcu-popülist dönüşüm AK Parti'nin başarı hanesine yazılmalı.** Çünkü bu durum AK Parti'nin iddia ettiği gibi milli iradenin ve milletin taleplerinin siyasetin merkezine yerleşmesi demek. İronik bir şekilde bu başarı AK Parti'yi sıkıntıya soktu. Milletin iradesine karşı koyan rakiplerini alt etmek çok kolaydı. Ancak bu rakiplerin millet iradesini benimsemesi (ya da böyle görünmesi) AK Parti'nin kendisini diğerlerinden ayırtırmak için ekstra çaba sarf etmesi sonucunu doğurdu. Herkesin milli irade siyaseti güttüğü bir yerde milli iradeye sahip çıkmak bir fark yaratmamaya başladı. Ve böylece alternatif kutuplaşmalar devreye sokuldu.

Muhalefet AK Parti'yi sanki "ülkenin elitlerinin partisi"ymiş gibi lanse ederek tüm toplumsal kesimleri AK Parti karşıtı bloka istiflemeye çalışmaya başladı. Zengin-fakir kutuplaşması üzerinden AK Parti'ye karşı bir süredir sistematik bir zayıflatma politikası takip ediliyor. AK Parti ise buna beka siyasetiyle cevap verdi fakat 31 Mart ve 23 Haziran (2019) yerel seçimleri göz önüne alındığında istediği sonucu alamadı. Yaşananlar AK Parti siyasetinde bir belirsizlik ve kafa karışıklığı yarattı ve bu durum halen varlığını sürdürmektedir.

Şüphesiz bir siyasi parti için en istenmedik durum siyasetinde yaşadığı belirsizliktir. AK Parti'nin önündeki meydan okuma toplumcu köklerini hatırlayarak bu tikanıklığı aşmaktır. **Bunun yolu da yeniden dağıtımcı bir anlayışla toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik durumunu iyileştirecek ve genç işsizliğinin hararetini düşürecek somut adımlar atmaktır.** AK Parti bu yönde hareket ettikçe ülkenin asıl krema tabakasının muhalefeti oluşturan partiler özellikle de CHP olduğu açıkça görülecektir. **AK Parti kendisine karşı bir silah olarak kullanılan zengin-fakir kutuplaşmasını sahiplenerek dengeleri kolayca lehine çevirebilir.**

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları Turkuvaz Medya Grubu'na aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **Başkanlık sisteminden geri dönüş olmaz (5.10.2019)**
- > **Suudi Arabistan ne işe yarar? (28.9.2019)**
- > **Davutoğlu'nun önlenemez düşüşü (7.9.2019)**

